

Allan Bay
Højkærvej 14
6000 Kolding

6. november 2024 - Sagsnr. 23/29112

Dispensation fra naturbeskyttelsesloven og planloven til udvidelse af beskyttet sø

Kolding Kommunes Naturteam har behandlet din ansøgning om at udvide en sø, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 på matr.nr. 16c Sdr. Vilstrup By, Sdr. Vilstrup. Projektet kræver en dispensation fra naturbeskyttelsesloven samt en tilladelse efter planlovens landzonebestemmelse.

Afgørelse

Der gives hermed dispensation efter naturbeskyttelseslovens¹ § 65, stk. 3, jf. § 3, til at grave i søbredden og grave en jordvold væk. Endvidere gives tilladelsen efter planlovens landzonebestemmelse § 35, stk. 1² til udvidelse af vandspejlet. Søen fremgår af figur 1-3 og udvidelsen er skitseret på figur 7.

Afgørelsen gives på følgende vilkår

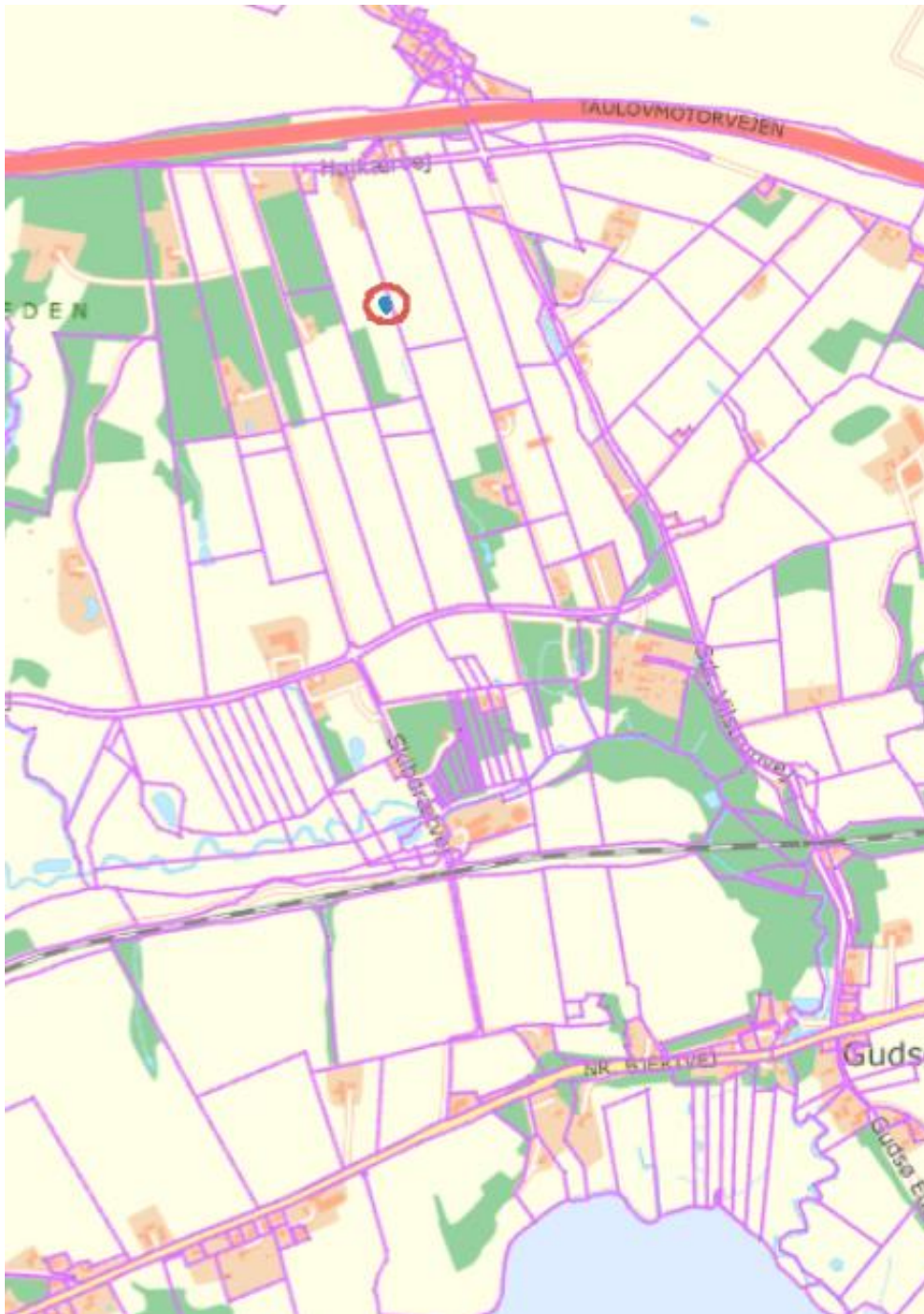
1. At jordvolden, som opdeler søen, fjernes så søbunden mere naturligt tilpasses terrænet.
2. At der indhentes arbejdsinstruktion fra Energinet, inden arbejdet påbegyndes, da søen ligger tæt på højspændingsmaster. Energinet skal kontaktes på email arbejde-naer-el@energinet.dk.
3. At der ved gravningsarbejde tages hensyn til de vandplanter, som er i søen i dag. Det betyder at der må kun opgraves det areal, der er indtegnet på billede nr. 7.
4. At udvidelsen udføres uden for padders og fugles yngletid. Perioden for gravning skal derfor være fra den. 1. september til den 1. marts.
5. At søen med bredder bliver maks. 700 m².
6. At søen på det dybeste sted bliver 1 m dyb.
7. At søen udformes i harmoni med det omgivende landskab, med runde og bugtede bredder, der skråner svagt.
8. At den største del af bredden ikke må blive stejlere end anlæg 1:5 og intet sted stejlere end i dag.
9. At der ikke foretages tilsåning af bredden efter endt jordarbejde, den naturlige vegetation skal selv have lov til at indfinde sig.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

² Lovbekendtgørelse nr. 223 af 1. marts 2024 om planlægning

10. At søen ikke etableres med øer.
11. At søen ikke har tilløb eller afløb, eller tilløb fra dræn.
12. At der ikke opsættes redeguse, hegn eller lignende, bortset fra almindelige kreaturhegn eller fårehegn.
13. At det opgravede materiale spredes ud i et jævnt og maksimalt 30 cm tykt lag uden for arealer, der er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven. Jorden bør placeres syd for søen, med terræn skrånende væk fra vandspejlet.
14. At der ikke udsættes fugle, fisk, krebs eller andre dyr i eller ved søen.
15. At der ikke fodres i søen eller nærmere end 10 meter fra højeste vandstand i søen.
16. At der ikke foretages beplantning tættere end 10 meter fra højeste vandstand i søen.
17. Hvis der under anlægsarbejdet påtræffes jordfaste fortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland skal adviseres (læs hvordan under afsnittet *Høringer*).
18. At ansøger selv har ansvaret for at undersøge Ledningsregisteret (www.ler.dk), for ledninger i projektområdet.
19. At Kolding Kommune kontaktes senest en måned efter, at søen er færdig etableret.

Vilkårene er stillet for at sikre, at søen indpasses landskabeligt og bliver et godt levested for vilde planter og dyr.

Billede 1 Kort over området. Det blå polygon angiver søens placering i landskabet.

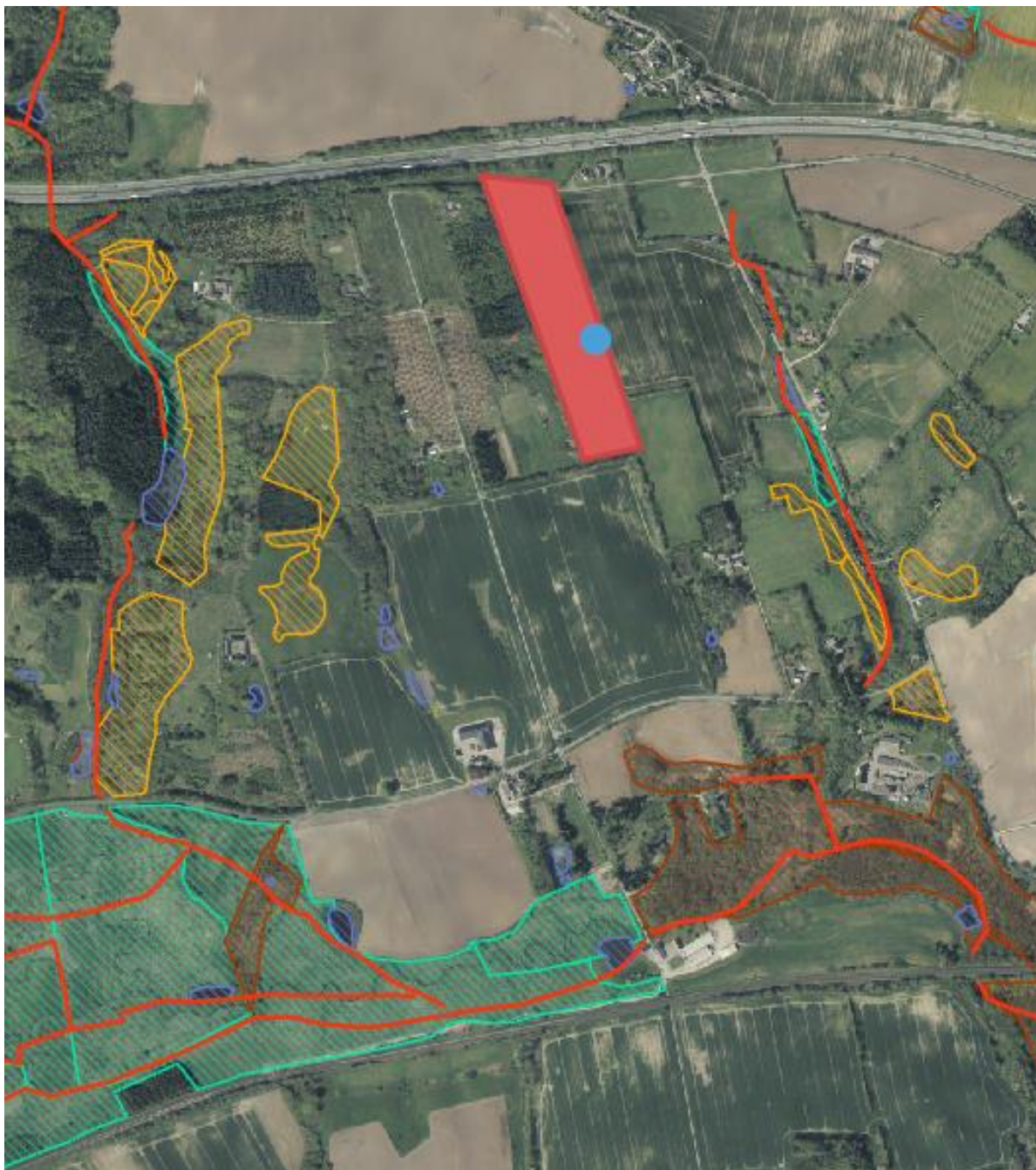
Billede 2. Luftfoto over matr.nr. 16c Sdr. Vilstrup By, Sdr. Vilstrup.

Sagsfremstilling

Område

Søen ligger på matr.nr. 16c Sdr. Vilstrup By, Sdr. Vilstrup, der drives ekstensivt. Området er et mosaiklandskab bestående af dyrkede nabomarker, øst, syd og nord for arealet. Nabomatriklen mod vest er en nåletræsplantage. Længere mod vest forekommer blandet løvskov og nåletræsplantager med lysninger, som er registreret overdrev, eng samt flere små søer. For flere detaljer, se billede nr. 3.

Billede 3 Billede over naturtyper og landskab. Det røde polygon er matr.nr. 16c Sdr. Vilstrup By, Sdr. Vilstrup. Den blå prik er der hvor søen er placeret i dag. Orange polygon er overdrev, brunt polygon er mose og grønt polygon er eng. Alle § 3-beskyttet naturtyper. Rød streg er § 3-beskyttet vandløb.

Luftfotogennemgang

En luftfotogennemgang af tilgængelige ortofotos viser, at søen er gravet mellem 1980 og 1985. På ortofoto fra 1985 ser søen relativt nygravet ud, idet jorden omkring søen tydeligt fremstår forstyrret. Søen er mindre på dette tidspunkt. Der graves senere en ny sø lige ved siden af den eksisterende sø, denne fremgår første gang af ortofotoet fra 1995. Se bilag 1.

Besigtigelse af søen

Arealet er besigtiget den 20. juni 2024 i forbindelse med ansøgningen. Formålet med besigtigelsen var at finde ud af, om søen lever op til at være beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt at undersøge om arealet vest for søen opfylder kravene til at være beskyttet natur, da lodsejer ønsker at inddrage eksisterende render i terrænet vest for søen til en udvidelse af vandfladen.

Ved besigtigelsen kunne der konstateres et naturligt dyre- og planteliv i søen. Der blev fundet arter som svømmende vandaks, vandranunkel, nøkkerose og vandstjerne sp. I vandkanten voksede primært lyse-siv og eng-rapgræs. Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at søen havde et naturligt dyre- og planteliv og derfor er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Ved besigtigelsen var søens bredder meget stejle, betydelige stejlere end en hældning på 1:5, som normalt anbefales ved etablering af søer og vandhuller.

Ved besigtigelsen var det tydeligt, at søen oprindeligt var to mindre søer, da der er en jordvold gennem midten af søen. Denne bortgrave, så søen fremstår mere naturligt. Jordvolden skal graves væk skånsomt, så det kun i begrænset omfang forstyrrer plantelivet i søen. Det anbefales at placere gravemaskinen foran jordvolden, begynde længst ude og grave indad mod gravemaskinen, så det forstyrrer den klarvandede sø mindst muligt. Den opgravede jord bør placeres syd for søen med hældning væk fra den, så søen ikke bliver næringsberiget, da opgravet jord frigiver næring til vandsøjlen. For billede af placering af gravemaskine, se billede 4.

Området vest for søen på matr.nr. 16c Sdr. Vilstrup By, Sdr. Vilstrup var græsdomineret, især af fløjlsgræs, men der var også urter hist og her som kærtidsel, græsbladet-fladstjerne, eng-rapgræs, lav ranunkel, små hasseltræer, lyse-siv, alm. Syre mv. Det blev konstateret på besigtigelsen, at området ikke levede op til at være § 3-beskyttet.

Renderne, som løber på tværs af arealet, er misvedligeholdte og er i dag stærkt tilgroet med planter. De er ikke dybere end 20 cm og løber ikke gennem søen. På arealet med renderne kan sagtens ske en udvidelse af søen, uden at de fx vil afvande den.

Billede 4 placering af gravemaskine, til opgravning af jordvold.

Billede 5 Vandhul set fra sydvest mod nordøst.

Billede 6 Vandranunkel, svømmende vandaks og vandstjerne sp.

Billede 7 Demonstration af stejl brink.

Billede 8 område som må opgraves.

Udformning

Der er ansøgt om tilladelse til at udvide vandspejlet primært mod vest. Søens vandspejl er i dag ca. 200 m² ved højeste vandstand. Der ansøges om at øge søens areal til ca. 650-700 m², hvilket er en markant forøgelse af søens nuværende areal.

Billede 9 Tegning med søens udformning i dag, og den ønskede udvidelse af søen.

Vurdering

Kolding Kommune vurderer at fjernelse af volden gennem søen samt udvidelsen af søens vandspejl vil øge områdets naturværdi, og være til gavn for områdets dyre- og planteliv, såfremt ovenstående betingelser er overholdt. Udjævning af bredden vil gøre søen til en mere paddevenlig sø, da lavvandede zoner gør, at haletudser kan være i fred fra bl.a. fisk, som spiser haletudser og æg. Den lavvandede zone vil også komme vandinsekter m.v. til gode.

Habitatdirektivets bilag IV

I henhold til bestemmelserne om administration af beskyttede dyre- og plantearter efter EF-Habitatdirektivets Bilag IV, har Kolding Kommune vurderet hvorvidt området, hvor søen ønskes udvidet, er yngle-, raste- eller voksested for bilag IV-arter, og om en tilstandsændring kan have negativ indflydelse herpå. Der er ikke registreret bilag IV-arter i eller i nærheden af søen. Det kan dog ikke udelukkes at søen er levested for stor vandsalamander, og andre padder, som har brug for klarvandede søer. Det vurderes, at projektet vil gavn padder, som stor vandsalamander, da søen får fladere bredder.

Internationale naturbeskyttelsesområder, Natura 2000

I henhold til bestemmelserne om administration af Natura 2000-områder, har Kolding Kommune vurderet hvorvidt projektet kan påvirke Natura 2000-områder og udpegningsgrundlaget herfor. Nærmeste Natura 2000-område er "Lillebælt", der ligger ca. 6 km sydøst for matriklen. Det vurderes, at etableringen af søerne ikke vil påvirke Natura 2000-området, grundet projektets karakter samt afstanden.

Høringer

I forbindelse med ansøgningen har Kolding Kommune hørt Museum Sønderjylland. Museet har foretaget arkivalsk kontrol og arkæologisk vurdering af det berørte område, og udtaler sig i henhold til Museumslovens § 25: *Der er ikke registreret fortidsminder inden for det berørte område, der desuden er lavt liggende. På baggrund af ovenstående er det Museets vurdering, at risikoen for at støde på arkæologiske fortidsminder under jordarbejde er minimal, og mener, at en arkæologisk forundersøgelse ikke er nødvendig. Bygherre skal dog være ekstra opmærksom på, at hvis der under anlægsarbejdet alligevel påtræffes jordfastefortidsminder eller andre kulturhistoriske anlæg, skal anlægsarbejdet (jf. museumslovens § 27, lov nr. 358 af 8. april 2014) omgående indstilles i det omfang, det berører fortidsmindet, og Museum Sønderjylland - Arkæologi Haderslev adviseres. Det kan endvidere oplyses, at bygherre i givet fald ikke skal udrede udgifterne til en eventuel arkæologisk undersøgelse.* Museum Sønderjylland kan kontaktes på e-mail planer@msj.dk eller på telefon 6537 0832.

Nabohøring

Da søen ligger tæt på matrikelskel, er der blevet foretaget partshøring af naboer efter planlovens bestemmelser. Sagen har været i nabohøring i to uger, fra d. 1 – 15 oktober. Kommunen har ikke modtaget indsigelser fra naboerne.

Klage

Afgørelsen om landzonetilladelse kan ankes til Planklagenævnet og afgørelsen om dispensation fra Naturbeskyttelsesloven kan ankes til Miljø- og Fødevarerklagenævnet jf. vedlagte klagevejledning.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Det vil sige, at hvis du senest en uge efter klageperiodens udløb, **ikke** har modtaget besked om, at der er klaget over afgørelsen, kan tilladelsen udnyttes.

Hvis afgørelsen påklages, må tilladelsen ikke udnyttes, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet eller Planklagenævnet opretholder tilladelsen.

I øvrigt

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på Kolding Kommunes hjemmeside:

<https://www.kolding.dk/borger/hoeringer-og-afgoerelser/>. Tilladelsen vil være offentligt fremlagt i 4 uger indtil den 04. december 2024 kl. 15.00.

Venlig hilsen

Kasper Bertel

Naturmedarbejder

Bilag 1

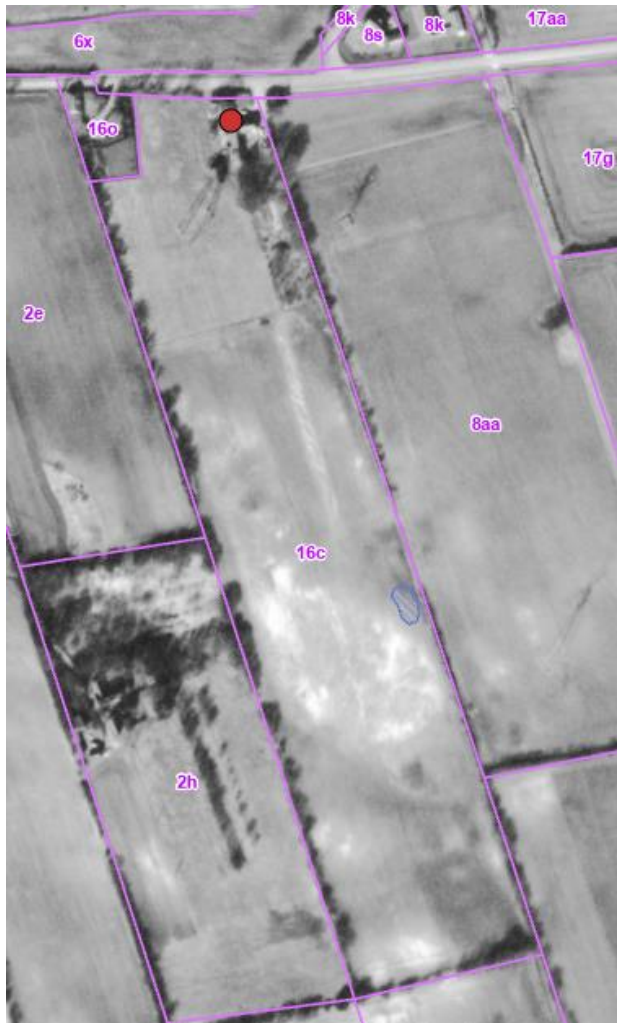

Foto 1980

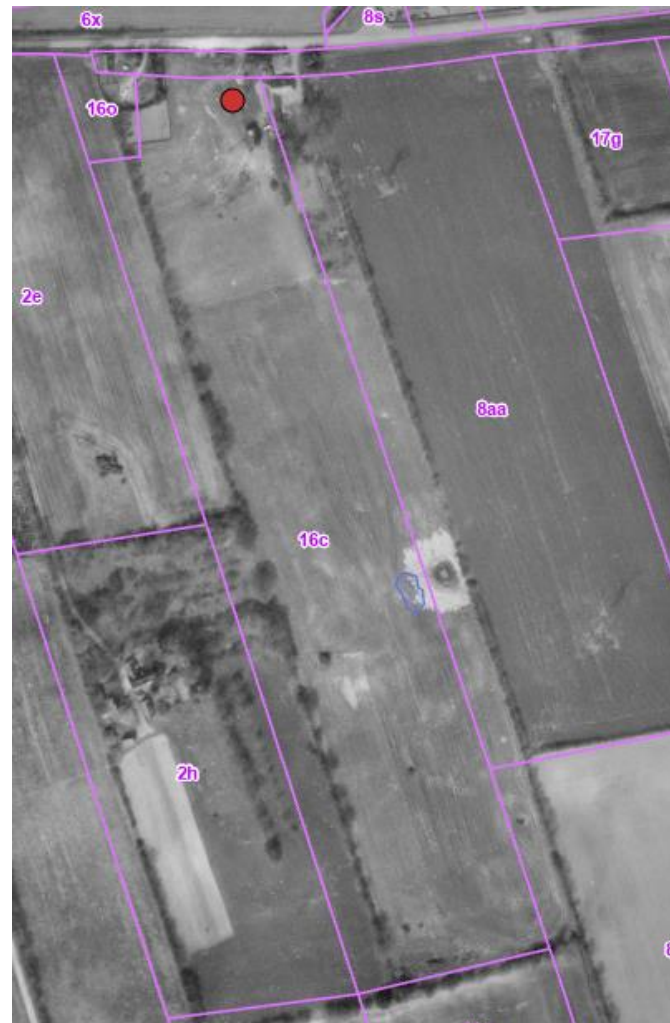

Foto 1985

Foto 1990

Foto fra 1995

Foto fra 2004

Foto fra 2008

Foto fra 2010

Foto fra 2020

Foto fra 2022

Kopi er sendt til:

1. Miljøstyrelsen, Tolderlundsvej 5, 5000 Odense C, mst@mst.dk
2. Danmarks Naturfredningsforening lokalafdeling, dnkolding-sager@dn.dk
3. Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling, v/ Esben Christoffersen, 10. Juli Vej 15, 6070 Christiansfeld, kolding@dn.dk
4. Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten post@sportsfiskerforbundet.dk
5. Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk
6. Dansk Botanisk Forening, v/ Rasmus Fuglsang Frederiksen, rasmusfuglsangfrederiksen@gmail.com
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, natur@dof.dk
8. Dansk Ornitologisk Forenings lokalafdeling, Kolding, kolding@dof.dk
9. Friluftsrådet Kreds Trekantområdet v/ Bent Holgersen, Ådalen 6 st 3, 6600 Vejen kolding@friluftsraadet.dk
10. Friluftsrådets landsdækkende email til lokale henvendelser, lokalraad@friluftsraadet.dk
11. Kolding Herreds Landbrugsforening, att. sektionsleder Lars Schmidt, Niels Bohrsvej 2, 6000 Kolding, las@khl.dk
12. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV, fr@friluftsraadet.dk
13. Museum Kolding, Staldgården, 6000 Kolding, museum@museumkolding.dk
14. Plan- og landdistriktsstyrelsen, Carsten Niebuhrs Gade 43, 1577 København V, horinger@plst.dk
15. Landbrugsstyrelsen, Langelinie Allé 17, 2100 København Ø mail@lbst.dk
16. BlueKolding, Kolding Åpark 3, 6000 Kolding kontakt@bluekolding.dk

Klagevejledning

Planloven

Afgørelser truffet efter § 35 i lov om planlægning kan påklages til Planklagenævnet af enhver med retlig interesse i sagens udfald samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen.

Naturbeskyttelsesloven

Afgørelser efter § 65 i lov om naturbeskyttelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, ejeren, offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening samt lokale foreninger og lignende, der har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er offentliggjort i dagspressen.

Der kan klages over retlige spørgsmål og kommunens vurderinger og vilkår.

Sådan klager du:

Du klager via Klageportalen, som du finder på dette link til Nævnes Hus: <https://naevneneshus.dk/>. Her finder du også en vejledning i, hvordan du anvender Klageportalen. På Klageportalen skal du logge på med NEM-ID. Kolding Kommune modtager din klage via Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr., hvis du er privatperson, mens virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Du er også velkommen til at kontakte os, hvis du ønsker hjælp.

Fritagelse:

I særlige situationer kan der fritages for at anvende Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget, skal du sende en begrundet anmodning til:

Kolding Kommune
By- og Udviklingsforvaltningen
Natur og Vand
Nytorg 11
6000 Kolding

Så vidt muligt elektronisk på adressen naturogvand@kolding.dk

Kommunen videresender din anmodning til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse, om din anmodning kan imødekommes.

Løvrigt

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal dette ske inden 6 måneder fra afgørelsen er meddelt eller er offentliggjort.